TOEKOMST VISIE 10-2020

Stefan Rebergen
Rene Tijssen
i.s.m. Christiaan Holland

INLEIDING

Zou er in deze stad iets in het water zitten? Het wemelt in Arnhem namelijk van de muzikanten, bandjes, DJ's en creatieve professionals. Wanneer we die bloedgroepen bij elkaar brengen, ontstaat er iets bijzonders. Dat is te zien en te ervaren bij Jacobiberg, maar ook bijvoorbeeld bij allerlei festivals en evenementen in de stad. Arnhem is een muziekstad.

Jacobiberg heeft enkele jaren geleden een moeilijke periode doorgemaakt, maar heeft zich sinds de verhuizing naar de HES op Arnhems Buiten in rap tempo ontwikkeld tot de grootste muzikale broedplaats van Nederland. Dat is een prestatie van formaat. De huidige beschikbare ruimte wordt grotendeels gebruikt en er staan inmiddels zelfs allerlei belangstellenden op de wachtlijst. Het gaat goed. Er is een betrokken groep *residents* (huurders) en een al even enthousiaste groep vrijwilligers, er is een goede samenwerking met Luxor Live tot stand gebracht en er is een positieve exploitatie gerealiseerd. Zelfs in lastige tijden als de huidige Coronacrisis worden nieuwe activiteiten ontplooid zoals het nieuwe kanaal en de studio van Arnhem Live. Jacobiberg is *alive & kicking* – zogezegd. Het heeft zich ontwikkeld tot een ecosysteem waar allerlei mensen die zich met muziek bezighouden kunnen groeien en verbeteren.

Echter, het huidige succes van Jacobiberg biedt geen garantie voor de toekomst. De huidige locatie is eigendom van Amvest. Amvest heeft aangegeven dat er op de HES binnen afzienbare termijn een nieuwe wijk voor wonen en werken zal worden gerealiseerd. Hoewel de aanwezigheid van een popcentrum als een pluspunt voor de toekomstige ontwikkeling wordt gezien, is het allerminst zeker of we in de huidige omvang (en vooral: onder gelijkblijvend gunstige condities) kunnen blijven.

De toekomstvisie is dus vooral gericht op twee zaken: het consolideren van het succes en het ontwikkelen van een Plan B voor een alternatieve locatie – mocht dit nodig zijn.

Input voor deze toekomstvisie is opgehaald bij een groot aantal partijen. Bij muzikanten (gebruikers) uiteraard, maar ook bij popmakelaars, Luxor Live, De Basis, SLAK, ArtEZ, Amvest en de gemeente Arnhem. Zie pagina 11 voor een overzicht met gesprekspartners.

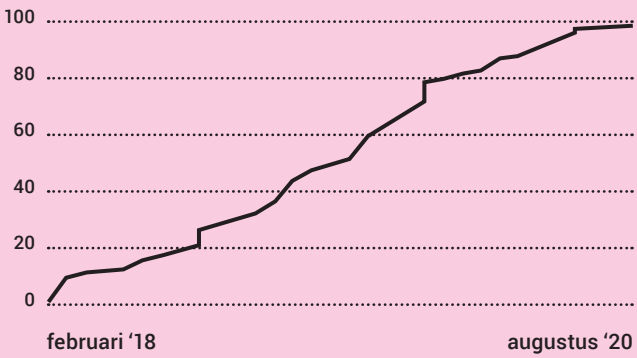
STAND VAN ZAKEN

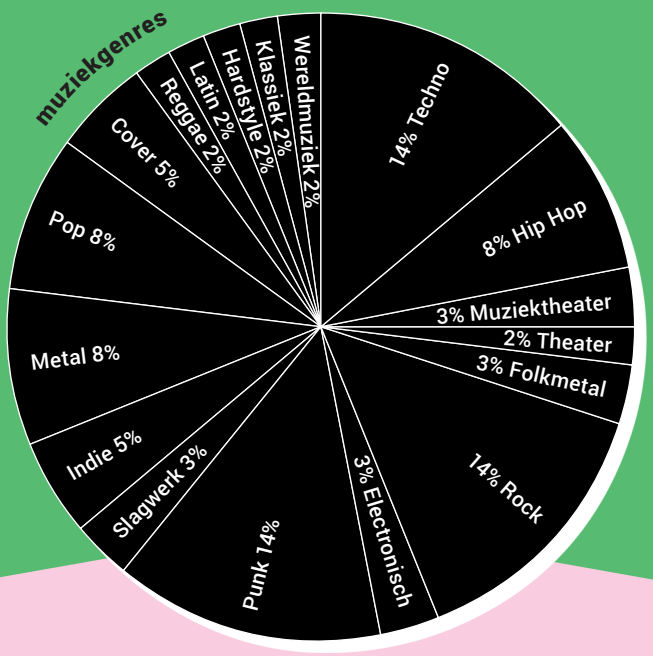
Als startpunt is het handig om een toekomstvisie te beginnen met een feitelijke stand van zaken. Het equivalent van: 'U bevindt zich hier'. Kijken we naar de huidige invulling en bezetting van het pand, dan ziet het beeld van facts & figures er als volgt uit:

* 98 huurders/residents (incl. docenten)
* 80 bands die regelmatig gebruik maken van oefenruimtes
* 6 gedeelde oefenruimtes
* 170 leerlingen op de Popschool
* 30 studio's
* DJ Studio de Berg
* Producer studio De Berg
* Jacobus (om mee te nemen naar festivals en evenementen)
* 15 ateliers in samenwerking met Artez
* Creatieve professionals: 30 Producers, 3 Fotografen, 2 Video-bedrijven
* Arnhem Live studio (dagelijkse uitzendingen)
* Events (o.a. Open Dag)

De capaciteit van het huidige pand wordt hiermee grotendeels benut. Op de wachtlijst staan inmiddels 7 bands en 15 individuen.

Wat opvalt, is het tempo waarmee de groei in de afgelopen 2,5 jaar tot stand is gebracht:

De aantrekkelijkheid van Jacobiberg wordt door de gesprekspartners als volgt omschreven:

* **Betaalbaar**
* **Laagdrempelig**
* **Coole plek**
* **Diversiteit** (muzieksoorten, jong & oud, bedrijfjes, etc.)
* **Katalysator** voor de muziekscene;
* **'Oase-gevoel'** (b.v. kunnen wandelen in de groene omgeving)
* **Parkeren en bereikbaarheid** (ook met OV)

Kijken we naar de muziekgenres die vertegenwoordigd zijn op de Jacobiberg, dan zien we een grote mate van diversiteit.Deze diversiteit zien we als een kracht, wat ook onderstreept wordt door het oordeel van de gebruikers die we hebben gesproken. Wat verder opvallend is, is dat Jacobiberg op dit moment ook verschillende bands uit Nijmegen (waaronder De Staat) onderdak biedt. De huidige verbouwing van De Basis in het oude Doornroosje pand is hier een belangrijke verklaring voor. Dit onderstreept de samenwerking in 025.

Jacobiberg wil de huidige positie van grootste muzikale broedplaats van Nederland consolideren en in kwalitatieve zin uitbouwen. De diverse functies in de muzikale waardeketen (van oefenruimtes/talentontwikkeling naar bijvoorbeeld scouting, opnamemogelijkheden, promotie en vermarkting) zijn namelijk erg versnipperd. Ook de zakelijke kant van muziek maken en in bandjes spelen, is voor veel partijen een onderbelicht aspect. Het blijkt dat beginnende en zich ontwikkelende muzikanten behoefte hebben aan een netwerk om kennis, expertise en ervaring te kunnen delen. We willen hierop inspelen door muzikaal talent in een incubator-achtige omgeving te ondersteunen met coaching en advies. Professionalisering dus. Daarnaast willen we in de sociale agenda en onderlinge ontmoetingen extra zaken gaan organiseren. Meer interactie en meer community dus. Opgeteld betekent dit: broedplaats, netwerk met ondersteuning en ontmoetingen (kruisbestuiving) als creatieve drie-eenheid.

Jacobiberg is de plek in Arnhem en omgeving waar je als muzikant, band, DJ of creatieve professional terecht kan om beter te worden (zowel muzikaal als professioneel) en verder te komen. We bieden dus niet alleen oefenruimtes maar vooral ook een relevant netwerk. De lijnen in dit netwerk zijn kort en informeel. Allerlei diensten en voorzieningen zitten onder hetzelfde dak: de popmakelaar die je aan nieuwe contacten (en mogelijke optredens) kan helpen, via Arnhem Live kom je aan exposure, er zijn opnamestudio's en producers in het pand en er is professionele ondersteuning op zakelijk vlak en op het gebied van techniek, communicatie, *social media*, etc.

We willen niet alleen de katalysator voor de muziekscene zijn, maar ook een meerwaarde hebben voor de stad. Op dit moment is Jacobiberg (ook door haar ligging) niet erg zichtbaar. Daar willen we wat aan gaan doen. Er is meer te halen uit de verbindende potentie van muziek. Muziek is niet alleen een cultuurdrager die mensen kan mobiliseren en verbinden, muziek is ook een product met een economische betekenis. Niet alleen in directe zin omdat veel mensen er hun boterham mee verdienen, maar ook indirect als belangrijke factor in de aantrekkelijkheid van het vestigen in een stad.
Arnhem profileert zich nadrukkelijk als cultuurhoofdstad van het Oosten. Zoals bekend is een dynamisch cultuurklimaat een wezenlijke voorwaarde voor bedrijven en instellingen om zich te vestigen c.q. te blijven. Dat cultuurklimaat is enerzijds een interessant, breed en divers cultuuraanbod en anderzijds gaat het om ruime mogelijkheden voor talent en makers om zich te ontwikkelen, om door te groeien en te professionaliseren. Jacobiberg is en blijft een wezenlijk onderdeel van die culturele infrastructuur.

MEERWAARDE

De huidige functies van de Jacobiberg zijn:
* **Talentontwikkeling** (oefenruimtes, popschool en DJ Studio)
* **Interactie** organiseren via de broedplaats, de sociale agenda en diverse events.
* **Exposure** voor muzikanten: Arnhem Live, Jacobus, social media
* **Ondersteuning** via popmakelaars (o.a. muzikantenbank), producenten etc.
* **Ruimte** voor (opdrachten van) opleidingen van het ROC & ArtEZ
* **Zakelijk** (Muziekgerelateerde ondernemers)
* **Archief**

Met deze kernfuncties richt Jacobiberg zich op de volgende doelgroepen:
* **Muzikanten**
* **Muziekdocenten**
* **Leerlingen**
* **Culturele ondernemers** (Muziekgerelateerde bedrijven & professionals: producers, video-makers, boekers etc.)
* **Vrijwilligers**
* **Onderwijs**

We willen graag invulling geven aan Jacobiberg 2.0 met de volgende (te ontwikkelen) functies:
* Muziekcafe met podium
* Werkplekken voor professionals – uiteraard passend bij de broedplaats
* Startersondersteuning en het aanjagen van cultureel ondernemerschap
* Ruimte (indien voorhanden) voor andere creatieve disciplines: dans, theater, beeldende kunst

Deze combinatie van functies leidt tot een meerwaarde voor de stad en tot een creatieve broedplaats waar je als muzikant verbindingen kan leggen, geïnspireerd kan raken en beter kan worden. We willen zoveel mogelijk mensen in en rond Arnhem bereiken die muziek willen maken of horen en we willen muziekliefhebbers actief betrekken bij onze activiteiten, onder meer door een podium en met een muziekcafe. Door werkplekken en ruimtes beschikbaar te maken voor andere creatieve disciplines ontstaat er een verbreding van de huidige muzikale broedplaats naar een creatieve broedplaats. Juist uit de cross-overs tussen verschillende disciplines kunnen mooie nieuwe dingen ontstaan.

Jacobiberg 2.0 heeft dus een bredere scope. Niet alleen in functies maar ook in doelgroepen. Muziekliefhebbers, omwonenden, bedrijven en instellingen kunnen muziek beleven op een inspirerende plek die meer opengesteld zal zijn voor het publiek.

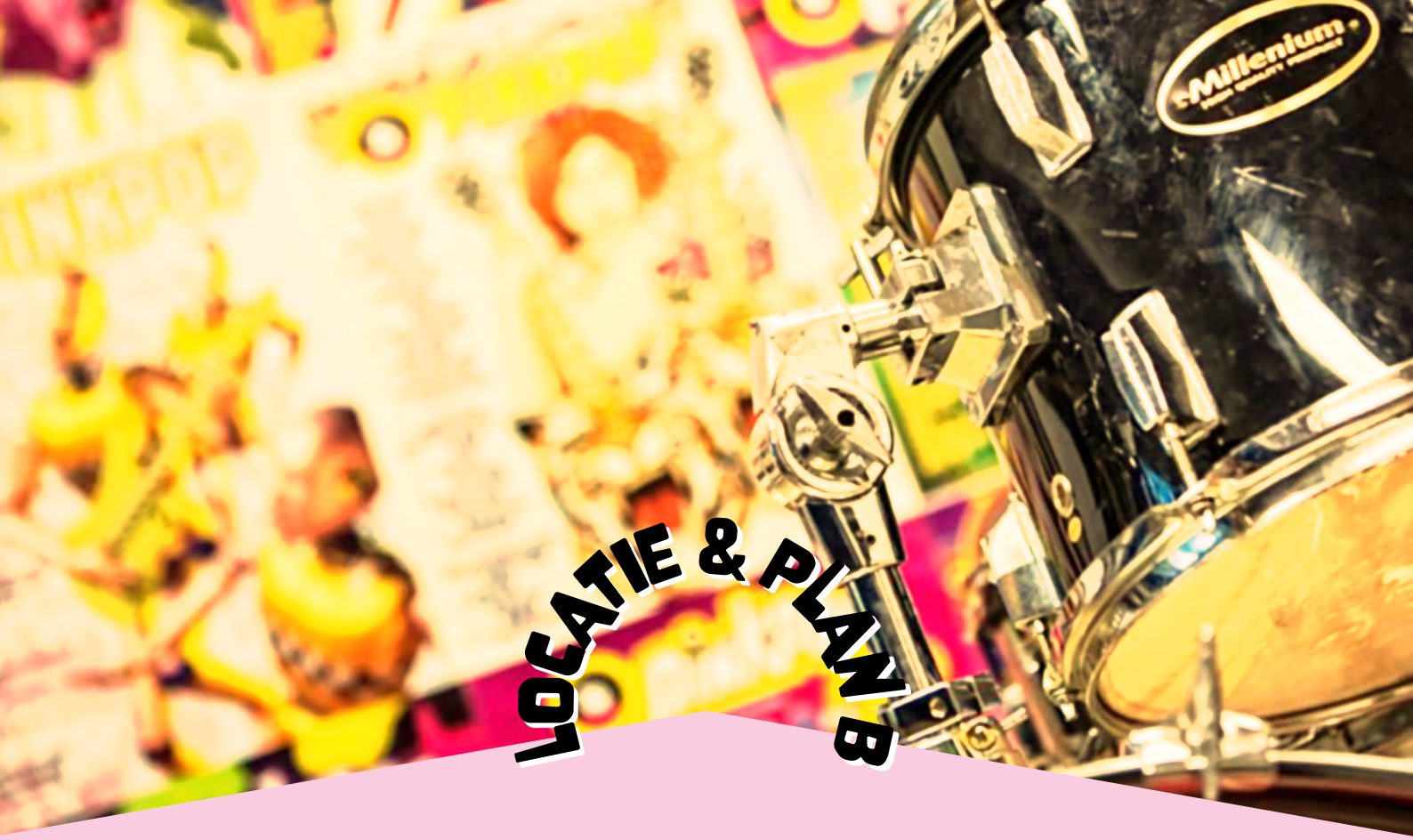

PROJECTEN

Een toekomstvisie moet uiteindelijk worden vertaald naar concrete projecten. Dat is in dit geval niet eenvoudig, vanwege de onzekerheid over de culturele sector als geheel vanwege de Coronacrisis en door de onduidelijkheid over de vraag of we straks in de plannen van Amvest voor de HES een plaats kunnen krijgen. Toch zijn er in de gespreksronde verschillende suggesties gedaan die we graag in dit document willen vastleggen. Niet per se met de intentie of de verplichting om alles uit te voeren, maar wel om nog eens te onderstrepen welke dynamiek en ambitie er in de groep gebruikers zit en welke verbetermogelijkheden voor Jacobiberg er zoal zijn.

* **Inwerk-/introductie programma** voor nieuwe huurders (kennismaking met andere residents en aanbieden exposure-mogelijkheden, zoals Arnhem Live).
* **Shared services:** een bandbus voor bands/act die op tour gaan.
* **Online overzicht** (agenda) met ALLE muziek-activiteiten in de stad.
* **Promotie Jacobiberg** door succesverhalen (succesvolle acts) te laten zien.
* **Summerschool** (mag ook in de winter) met coaching voor getalenteerde muzikanten (i.s.m. bestaande programma's van ArtEZ en/of de Basis).
* **Scouting functie** stroomlijnen i.s.m. met Plank en Poppunt Gelderland.
* **Plaat maken met residents** en evt. top-producer naar Arnhem halen.
* **Samenwerking met RTV Arnhem**, o.a. het doorzetten van Arnhem Live.

We denken in dit verband ook aan mogelijkheden als een *artist in residence* programma of een *producer in residence* concept. Met dit laatste wordt bedoeld dat we een internationaal aansprekende producer naar de Jacobiberg halen om met plaatselijk talent te werken.

LOCATIE & PLAN B

Zoals in de inleiding aangegeven is het huidige succes van Jacobiberg geen garantie voor de toekomst vanwege de onduidelijkheid over de locatie op Arnhems Buiten. De verwachting die Amvest heeft uitgesproken, is dat er binnen twee jaar gestart wordt met de realisatie van een nieuwe wijk voor wonen en werken. We moeten dus nu al beginnen met het maken van een Plan B voor een alternatieve locatie.

Buiten de locatie van de HES (waar we onder de huidige condities graag langer willen blijven) zijn er verschillende alternatieve opties aangedragen in de gespreksronde:

* **Arnhems Buiten**, het gedeelte van Propertize
* **Arnhem Zuid**, b.v. Lorentz school, Kronenburg kantoren (vml Alliander kantoor)
* **Westervoortsedijk**, b.v. Loods Corus of Melkfabriek (BPD)
* **Oude Kraan**/creatieve corridor
* **Stadsblokken** (Kondor Wessels)

Om deze mogelijkheden verder te verkennen, starten we in de komende periode met enkele gesprekken met onder meer bedrijfsmakelaars en vastgoedeigenaren.

Om die gesprekken niet blanco in te gaan, hebben we het volgende programma van eisen en wensen opgesteld:

1. minimaal 3500 m^2 ruimte – liefst meer – niet noodzakelijkerwijs op 1 locatie
2. Geluidwerende voorzieningen (isolatie)
3. Omgeving die deze bestemming ziet zitten
4. Betaalbaar
5. Goed bereikbaar, zowel met auto (parkeren!) als met openbaar vervoer
6. 24 uur p.d. toegankelijk
7. Mogelijkheid voor muziekcafe met podium
8. Gezamenlijke ruimtes die ontmoetingen & interactie mogelijk maken
9. Flexibele werkplekken
10. Geschikte ruimtes voor onderwijsdoeleinden
11. Duurzaam (nice to have) – heeft ook relatie met 2 (isolatie)
12. Periode van 5-7 jaar. Ofwel een termijn die bepaalde investeringen (in de inrichting en aankleding) rechtvaardigt.

TOT SLOT

Wat Papendal is voor de Nederlandse top-sport, wordt Jacobiberg 2.0 voor de regionale muziekscene. De grond in de regio Arnhem is in muzikaal opzicht erg vruchtbaar gebleken. Er is sprake van een stevige 'humuslaag' van muzikaal talent. Wel is er winst te behalen in termen van het verder helpen van talent: oefenruimtes MET community & interactie MET scouting-functie MET exposure (Arnhem Live) MET relatie met podia (Luxor Live o.a.) MET coaching (zie hiervoor de suggesties van artists in residence en een summer/winterschool).

Een community van 100+ bands, muzikanten, DJ's en (muziekgerelateerde) professionals levert ook mogelijkheden op voor alternatieve inkomstenstromen. Verdiensten uit huur van oefenruimtes kunnen worden aangevuld met onder meer betaalde diensten voor muzikanten, zaalverhuur, organiseren van bedrijfsuitjes en verder uiteraard inkomsten uit een klein podium en ondersteunende horeca. Jacobiberg ontvangt subsidie van de gemeente vanuit de meerjaren-voorziening voor cultuur, maar wil daarnaast meer eigen, nieuwe inkomstenbronnen aan-boren. Op die manier komen we steviger op onze eigen benen te staan.

De grootste muzikale broedplaats van NL is niet alleen interessant voor de gemeente (in termen van city marketing en het vasthouden van crea-tief talent) maar ook voor wijken en (vastgoed) partijen die bezig zijn met gebiedsontwikkeling. De creatieve vibe van een Jacobiberg-achtige voorziening kan relevant zijn voor placemaking in een specifiek gebied. Die kans (voor een nieuwe locatie) willen we in de komende periode verkennen met zowel de gemeente (die wellicht een bepaalde wijk een impuls wil geven) en met ontwikkelaars die in Arnhem actief zijn.

M.M.V.

Met medewerking van:

Marijn de Valk	Luxor Live
Wout Kemkes	Donnerwetter
Gijs Frencken	gemeente Arnhem
Simon Mamahit	Poppunt GLD
Pieter Kwant	Plank
Doeko Pinxt	gemeente Arnhem
Winand v/d Velde	Jacobiberg
Imke Loeffen	Poppunt GLD
Angela Verkuijlen & Maike Fleuren	de Basis
Stefan Grond	gemeente Nijmegen
Karst Hagedoorn	Amvest
Allard Koers	ArtEZ
Tamar Oosterlaar	SLAK

NOTHING BEATS ‘DE BERG’

POPCENTRUM JACOBIBERG
Utrechtseweg 310, Arnhem * gebouw H02
0264422106 * info@jacobiberg.nl